

"Egy emberként állunk a program mögött!"

2011 őszén az **Európai Menekültügyi Alap** pályázatot írt ki menekült, illetve menedéket kérők számára. A Károlyi István Gyermekközpont Simor Anett projektkoordinátor segítségével **két pályázatot** is benyújtott, amelyek mindenki nagy öröme pozitív elbírálásban részesültek. Az egyik pályázat a kísérő nélküli kiskorú menedékkérők, a másik pályázat pedig a kísérő nélküli, de már státusszal rendelkező fiataljaira fókuszált. **A kiskorúakra irányuló program** 2012 januárjától már „fut”, és három elemből tevődik össze. Az első elem a fiatalok **nyelvi- és „tantárgyi” oktatására**, illetve készség- és képességfelmérésére, fejlesztésére irányul. A fiatalok oktatásával egy gyógypedagógus házaspár, Tompáné Mezei Judit, illetve Tompa László foglalkozik, akik tapasztalataikat így összegezték olvasóink számára: *„2008 óta foglalkozunk Bicskén a menekült fiatalok differenciált oktatásával. A migráns fiatalok előképzettsége terén igen vegyes a kép. Sok esetben igen nagy ellentmondások húzódnak aközött, hogy mi a valóság, és mit állítanak magukról a fiatalok e tekintetben. Hogy pontosan fel tudjuk mérni, hogy egy fiatal milyen előzetes tudással rendelkezik, elsőként le kell küzdenünk azt a gátat, amit a magyar nyelv ismeretének hiánya jelent. A nyelvi gát elsődleges oka lehet annak, hogy egy fiatal számára súlyos problémát*

okoz a tanulás. Éppen ezért a tanítás folyamatában sok gesztust, szituációs gyakorlatot, illetve vizuális módszert alkalmazunk annak érdekében, hogy ne kelljen a fiatal anyanyelve és a magyar nyelv közé egy közvetítőnyelvet (pl: angol) beemelnünk. Idővel pedig, ha van a fiatalok között olyan, aki már jobban ért magyarul, akkor természetes az, hogy őt oly módon vonjuk be a tanítás folyamatába, hogy tolmácként segítse a többiek értési folyamatait. A nyelvismeret

kérdése mellett ki kell emeljük a tanulási motiváció kérdését is, amely nagymértékben befolyásolja a tanulás minőségét. Az, hogy az adott fiatalnak szándéka-e hazánkban megtelepedni, vagy sem, kihat arra, hogy miként áll hozzá a tanulás kérdéséhez. Nem utolsó sorban pedig szólnunk kell arról is, hogy meny-

nyire meghatározó az, hogy milyen attitűddel fordulunk a fiatalok felé. Érezniük kell azt, hogy elfogadjuk őket olyannak amilyenek, csak akkor tudunk velük együtt dolgozni, ha ők elfogadják a személyiünket. Ebben nagy segítség számunkra az, hogy a fiatalok többségével már Bicskén jó kapcsolatot alakítottunk ki, nem vagyunk számunkra idegenek. Képzésük során a magyar nyelv oktatására helyezük a legfőbb hangsúlyt, amelyet szaktantárgyi keretbe ágyazunk, így egyszerre tudunk foglalkozni a nyelvtanulással, és adott esetben a biológiával is. Sok éves tapasztalataink alapján állítjuk, hogy az első komoly sikerélményt meglepő módon a matematika hozza meg a fiatalok számára, egy helyesen kiszámolt terület, vagy kerület formájában. Idővel nagyjából azonos képességű tanulókból álló csoportokat szoktunk létrehozni, amelyben már egyéni fejlesztési tervek alapján, differenciáltan, az egyéni képességekhez és haladási tempóhoz igazítva történik a tanítás-tanulás folyamata, akár egyéni formában is. Sajnos, amikor a fiatalok bekerülnek a magyar közoktatás rendszerébe sok esetben tapasztalunk visszaesést a teljesítményben és motivációban is, hiszen a közoktatás rendszerében már nem fordítanak a fiatalokra ekkora figyelmet.” A kiskorúak pályázatának második eleme az **emberkereskedéssel kapcsolatos témakört** járja körbe, a harmadik pedig a **szabadidő hasznos eltöltésére**, a hospitalizáció és viktimizáció megelőzésére irányul. A különféle rekreációs progra-

P a 5. oldalon

P a 6. oldalról!

moknak az a célja, hogy elősegítse azt, hogy a fiatalok ne szűküljenek be egy hospitalizált menekülttudatba, valamint, hogy kimozduljanak abból a bizonytalan állapotból, amelyet a menekültügyi eljárás idegeket őrölő hosszú hónapjai okoznak. A pályázat keretében az első szabadidős program 2012. február 29-én az Alvin és a mókusok 3. című animációs mozifilm megtekintése volt. A film kapcsán a résztvevő fiatalok élménybeszámolójában közös elem volt az udvariassági formulák használata, amelyben odaadó hálával és jókívánságokkal fűszerezve köszönték meg Simor Anett

néninek, hogy közösen tölthettek el néhány önfeledt órát. Az egyik fiatal, Khan Jahanzeb, ezt mesélte a program kapcsán: *„Nem olyan rég jöttem Magyarországra, így Fóton kívül még sehol sem jártam. Nagyon jó volt beutazni Budapestre, kiszakadni egy kicsit a Gyermekközpontból. Ciki, nem ciki, életemben először utaztam metróra, láttam bevásárlóközpontot, és ültem be moziba. Kevesen voltak rajtunk kívül a moziban. Nem is baj, mert annyira nevtünk a filmen, hogy biztosan zavartunk volna másokat. Magyarul beszélő film volt, de így is értettem a történetet.”* Egy másik fiatal, Shinwari Rahatullah, így idézte fel élményeit: *„Én az iskolából mentem a Nyugatihoz, ahol találkoztam a többiekkel. A film borzasztóan vicces volt, még másnap is nevtünk azon, hogy a szereplő mókusokban felfedeztük néhány csoporttársunkat és gondozónkat is. Azt hiszem, a programról lemaradt fiúk nagyon irigyek voltak ránk, hogy mi ott lehettünk a moziban.”*

A második pályázat, amely **a státusszal rendelkező fiatalokra** irányul, májusban indul majd be. Ebben a programban is megtalálható a **nyelvi és tantárgyi oktatás**, azzal megspékelve, hogy a magyar közoktatás

rendszerébe lépve a fiatalok az iskolai problémáikat is magukkal viszik majd a foglalkozásokra. Ebben a projektben is kiemelt szerep jut **a szabadidőnek**, amelyhez **kulturális orientációs foglalkozások** is kapcsolódnak a hatékony integrációs folyamatok elősegítése érdekében. Ezekből a foglalkozásokból kiadvány is fog készülni három nyelven. A tervezett első szabadidős programok között a nyári táboroknak jut kiemelt szerep. A státusszal rendelkező fiataloknak szóló pályázat eleme még egy **szocializációs, önálló életkezdést segítő szolgáltatás** is, amely túlmutat a gyermekvédelmi utógondozás jelenségén. Ennek a szolgáltatásnak a jelentőségét a projekt koordinátora, Simor Anett ekképp összegezte: *„A migráns fiatalok esetében hiányoznak azok az alapok, amelyeket a magyar gyermekek a családjukban, illetve a gyermekvédelmi szakellátás keretében fokozatosan megtanulnak. Gondolok itt arra, hogy hogyan éljük a mindennapjainkat, mit érdemes vásárolni, hogyan kell beosztani a pénzünket, stb. Tapasztalataim szerint borzasztóan nagy a szakadék a magyar és migráns gyermekek ilyen jellegű praktikus tudása között, amely eleve ellehetetleníti az önálló életkezdést. Ez a probléma sok esetben újra visszasodorja a fiatalokat abba a „menekült szindrómába”, hogy a problémák megoldása helyett a menekülés útját választva to-*

vábbállnak egy másik országba. Nekiünk pedig az a célunk, hogy a fiatalok hazánkban maradjanak”. A program utolsó, de nem elhanyagolandó eleme a **fiatalok mentális és lelki egészségvédelmével** foglalkozik. A fent bemutatott programok tervezésében, lebonyolításában a Gyermekközpont minden dolgozója segíti egymást a vezetéstől kezdve a csoportban dolgozókon át, akár a technikai személyzetig, vagyis: Egy emberként állunk a program mögött!

- Szalai Zsuzsanna -

